C/2024/4052

12.7.2024

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamus

Demokraatia kaitsmine desinformatsiooni eest

(omaalgatuslik arvamus)

(C/2024/4052)

Raportöörid: **John COMER**

ja Carlos MANUEL TRINDADE

Nõustajad	Frank Allen (John Comeri nõustaja) Paulo Pena (Carlos Manuel Trindade nõustaja)
Täiskogu otsus	13.12.2023
Õiguslik alus	kodukorra artikli 52 lõige 2
Vastutav sektsioon	transpordi, energeetika, infrastruktuuri ja infoühiskonna sektsioon
Vastuvõtmine sektsioonis	4.4.2024
Vastuvõtmine täiskogus	24.4.2024
Täiskogu istungjärk nr	587
Hääletuse tulemus (poolt/vastu/erapooletuid)	161/0/2

1. Järeldused ja soovitused

1.1. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee (EMSK) käsitleb käesolevas arvamuses desinformatsioonikampaaniate murettekitavat ulatust ja levikut kogu Euroopa Liidus enne 2024. aasta valimisi. Arvamus on jätkuks komitee varasematele arvamustele ([1]) ([2]) väärinfovastase tegevuskava kohta.

1.2. Komitee kutsub Euroopa institutsioone üles kiiresti arutama, millised tegurid võimaldavad endiselt desinformatsioonil ja väärinfol ohustada vaba avalikku kõnet ning soodustada polariseerunud arutelu, kus viha on olulisem kui faktiline teave.

1.3. Komitee teeb Euroopa Komisjonile, nõukogule ja kõigile liikmesriikidele ettepaneku võtta kasutusele mitut tegurit hõlmav strateegia, mis tugevdab kõiki varasemaid desinformatsiooni vastu võitlemise meetmeid. Selleks on vaja tugevdada eeskirju, et digiplatvorme ei kasutaks organiseeritud võltsidentiteedid. Samuti peaksid elanikud saama ise otsustada, kuidas kasutada sotsiaalmeediat ja digiplatvorme, vältides praeguse jälgimiskapitalismi ([3]) strateegiate monopoli, ning tuleks võtta ühiseid meetmeid, et tagada kvaliteet ja mitmekesisus, mida ajakirjandus vajab, et olla esimene kaitse desinformatsiooni vastu.

1.4. Arvestades, et desinformatsiooni vastu võitlemiseks on olemas kõik tehnoloogilised vahendid, on vaja üksikasjalikku strateegiat, mis peaks hõlmama kõiki eri ohte, millega me internetis desinformatsiooni, hübriidohtude ja küberturvalisuse vallas silmitsi seisame. Selle üksikasjaliku strateegia elluviimisel tuleb täielikult austada meie demokraatlikke põhiväärtusi, nagu väljendusvabadus. Erahuvid ei tohi olla avalikust huvist olulisemad.

([1]) ELT C 228,5.7.2019, lk 89.
([2]) ELT C 152, 6.4.2022, lk 72..
([3]) Zuboff, Shoshana „The Age of Surveillance Capitalism – The fight for a human future at the new frontier of power“, Profile Books Ltd, 2019.

1.5. Komitee palub Euroopa Komisjonil tagada, et teave oleks kättesaadav, sõltumata ärimudeli kriisist, mis meediat mõjutab. Kõik uuringud näitavad, et Euroopal on probleem meedia mitmekesisusega ([4]). Esimene vajalik samm on ajakirjanduse liigitamine Euroopa avalikuks hüveks, nagu on soovitanud UNESCO ([5]), tagamaks et mitmekesisus ei sõltuks rangetest turueeskirjadest. Ajakirjanike toimetusvabadus ning nende turvalisus ja juurdepääs teabeallikatele on väga olulised.

1.6. Pärast meedia rahastamist käsitleva avaliku poliitika põhjalikku uurimist tuleks võtta seadusandlikud meetmed, mis tagavad piisavalt rahastatud ja sõltumatu avalik-õigusliku meediasüsteemi. Mitmekesisuse tagamiseks tuleb kaitsta ka sõltumatu meedia õigusi.

1.7. Seejuures soovitab komitee komisjonil kaaluda, kas oleks teostatav luua avalik Euroopa uudistekanal, mis on kättesaadav eri platvormidel ja kõigis riigikeeltes ning millel on sõltumatu toimetuskohustus. See võimaldaks Euroopa elanikel pääseda ligi teabele, mida nad vajavad teadlike valikute tegemiseks.

1.8. Euroopa Komisjon peaks välja töötama kava, mis tagab kohaliku ja piirkondliku teabe kvaliteedi.

1.9. Komitee teeb ettepaneku võtta vastu vahendid, mis edendavad Euroopas koostööd riikliku, piirkondliku ja kohaliku uudistemeedia vahel.

1.10. Euroopa Komisjon peaks hindama sotsiaalmeedia ja digiplatvormide suhtes praegu kohaldatavate eeskirjade mõju desinformatsioonile ning võtma vajalikud seadusandlikud meetmed eeskirjade toimimiseks.

1.11. Komitee peab hädavajalikuks vaadata läbi kehtivad suunatud reklaami käsitlevad eeskirjad ning nõuab samal ajal lisakaitset üksikisikute andmete kogumise vastu. Isikuandmete kogumist sotsiaalmeedias ja digiplatvormidel – sageli ilma kasutajate teadliku nõusolekuta – tuleb käsitleda andmekaitsealaste õigusaktide tulevastel läbivaatamistel.

1.12. Komitee palub komisjonil ja Euroopa Parlamendil kutsuda digiettevõtteid üles avaldama nimekirja kõigist sotsiaalmeedia ja platvormide kaudu kogutud kasutajaandmete liikidest. Kui seda ettevõtete vabatahtliku tegevusega ei saavutata, peaks EL võtma vastu õigusaktid elanike kaitsmiseks.

1.13. ELi õigusaktid peaksid sisaldama peatükki valikuvabaduse kohta seoses algoritmide ülesehitusega. Elanikel peaks olema võimalik algoritmi funktsioonidega nõustuda või mitte. Ettevõtete intellektuaalomandi õiguste ja elanike põhiõiguste tasakaalustamiseks peaksid kõik sotsiaalmeedia- ja digiplatvormid pakkuma oma kasutajatele erinevaid algoritmilisi võimalusi. Sotsiaalsetes huvides tegutsevatel asutustel peaks olema lubatud pakkuda neile võrgustikele ja platvormidele alternatiivseid algoritmilahendusi, mis võimaldaksid teistsugust mudelit teabevoogude, reklaami ja andmete kogumise korraldamiseks.

1.14. Komitee soovitab komisjonil reguleerida digiplatvormidel identiteetide manipuleerimisega seonduvat pidevat probleemi. Välisriigi päritolu robotite ja isikutena esinevate robotite tuvastamine peaks olema õiguslik nõue.

([4]) https://cmpf.eui.eu/media-pluralism-monitor-2023/.

([5]) „Avalikud hüved on üldiselt määratletud teenuste või kaupadena, mis on ühiskonnas eranditult kõigile kättesaadavad. Need hõlmavad tervishoidu ja haridust (ja toetavaid asutusi), teid, tänavavalgustust ja parke. Kõigil elanikel on juurdepääs avalikele hüvedele ja/või nad saavad neist kasu. Enamikul juhtudel on avalikud hüved kallid ja annavad vähe rahalist kasu. Kuigi juurdepääsetavate avalike hüvede pakkumine ei ole tavaliselt rahaliselt kasumlik, tunnustab ja hindab ühiskond tervikuna nende olemuslikku kasu.“ https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000380618.

1.15. Komisjon võiks komitee arvates esitada ettepaneku sotsiaalmeediale ja digiplatvormidele juurdepääsu tingimuste kohta, mis piiravad võltsidentiteetide kasutamist, seadmata ohtu kehtivate Euroopa õigusaktidega tagatud õigust anonüümsusele ja rikkumisest teatajate kaitsele. Eesmärk on teha ulatuslikke pingutusi meediapädevuse, -kultuuri ja demokraatia vahendite pakkumiseks mitte ainult kõigil haridustasanditel, vaid ka kõigile vanuserühmadele ja vähemustele. Soomes on kriitilise mõtlemise edendamise vahendid haridussüsteemi lahutamatu osa alates lasteaiast kuni ülikooli lõpetajateni. See valmistab noori ette kõigist allikatest pärineva desinformatsiooni vastu võitlemiseks. Sellist süsteemi tuleks kohaldada kogu ELis.

1.16. Komitee nõuab uuringut, milles asjakohaseid andmeid kogudes analüüsitakse desinformatsiooni rahaks vahetamise praegust taset sotsiaalmeedias ja digiplatvormides. Manipuleerimise ja vaenukõne muutmine kasumiks ei tohiks olla ELi õigusaktidega lubatud.

1.17. Komitee tuletab Euroopa Komisjonile ja nõukogule meelde, et desinformatsioon on ka poliitilise hooletuse tagajärg. Aastakümneid oleme olnud tunnistajaks ebavõrdsuse pidevale suurenemisele sissetulekutes, jõukuses ja territooriumide vahel. See on toonud kaasa ühiskonna lagunemise ja eraldiseisvate kogukondade tekke. Viimaste veendumusi tugevdavad nende suhtlusvõrgustikud ja lisaks kasutavad nad oma spetsiifilisi digivõrgustikke. Kaitsetud inimesed, kes saavad sellise arengu tagajärjel kahju, jäävad kergesti uskuma teatavat liiki desinformatsiooni. Selle probleemiga tegelemiseks tuleks tugevdada kõiki ELi poliitikavaldkondi.

1.18. Komitee hoiatab Euroopa ametiasutusi, et on tungiv vajadus hinnata riske seoses sõltuvusega, mida sotsiaalmeedia ja digiplatvormid tekitavad meie ühiskonna kaitsetutes rühmades, ning reguleerida tehisintellekti ja algoritmide kaubanduslikku kasutamist, vältimaks selle riski suurendamist.

2. **Sissejuhatus**

2.1. Desinformatsiooni võib määratleda vale, ebatäpse või eksitava teabena, mida luuakse ja levitatakse tahtlikult, et eksitada üldsust ja mõjutada avalikku arvamust. Väärinfo seevastu on vale või ebatäpne teave, sealhulgas kuulujuttude levitamine ilma pahatahtliku kavatsuseta.

2.2. Internetis levitatav desinformatsioon kujutab endast demokraatlikele riikidele märkimisväärset ohtu. See vähendab usaldust institutsioonide ja meedia vastu ning kahjustab demokraatiat. Internetis levitatav desinformatsioon paneb mõned inimesed uskuma veidratesse vandenõuteooriatesse.

Uued probleemid

2.3. Tehisintellekti esilekerkimine on põhjustanud uute desinformatsiooni ja väärinfo vormide tekke. Nimelt kasutatakse andmete ja multimeedia kunstlikku tootmist, manipuleerimist ja muutmist automatiseeritud vahenditega, eelkõige tehisintellekti algoritmidega, et inimest eksitada või muuta algset tähendust.

2.4. Süvavõltsingud kasutavad masinõppest ja tehisintellektist tulenevaid võimsaid tehnikaid, et muuta ja luua visuaalset ja audiosisu, mis võib petta miljoneid inimesi libauudiste, pettuste ja finantspettuste levitamise teel.

2.5. Desinformatsioonilugusid võib mõnikord liigitada propaganda eesmärgil kasutatavateks libauudisteks, mille eesmärk on eksitada inimesi ja õõnestada demokraatlikke norme.

2.6. Desinformatsiooni kasutatakse sageli vastandlike seisukohtade diskrediteerimiseks tahtlikult valede vandenõuteooriate esitamise ja edendamise kaudu.

2.7. Inimeste uskuma panemine valedesse on kõige ilmsem viis, kuidas desinformatsioon moonutab ja kahjustab demokraatlikku arutelu.

2.8. Desinformatsioon ja väärinfo ei ole uued nähtused, kuid sotsiaalmeedia on nende levikut revolutsiooniliselt muutnud.

2.9. Desinformatsiooni kasutatakse demokraatliku ühiskonna, demokraatlike valitsuste ja avaliku elu tegelaste usaldusväärsuse ja pädevuse õõnestamiseks.

Poliitilised mõjud

2.10. Desinformatsioon on üks olulisi vahendeid autokraatlike režiimide kaitsjatele praeguses poliitilises võitluses nende ning demokraatia ja vabaduse kaitsjate vahel. Sõjategevuse ajaloos on üks pooltest alati kasutanud vastuteabe tootmist, et tekitada vastase ühiskondlikus tugibaasis teisitimõtlemist, nõrkust või kahtlusi.

2.11. Massilistes desinformatsiooniprotsessides, millega demokraatlikud riigid praegu silmitsi seisavad, kasutatakse kõige arenenumat kommunikatsioonitehnoloogiat, ning need lähtuvad samast loogikast ja samast eesmärgist – võita võitlus demokraatia ja autokraatia kaitsjate vahel.

2.12. Seda demokraatiavastast protsessi viivad läbi paremäärmuslikud jõud ja muud äärmusluse vormid. Praegust ohtu demokraatlikele riikidele kujutavad need, kes ei austa liberaalseid demokraatlikke riike, Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni põhikirjaga reguleeritud rahvusvahelisi suhteid, inimõigusi, Euroopa integratsiooni, heaoluriiki ja Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni konventsioone. Sel viisil on need osalejad, keda mõnikord toetavad autokraatlikud riigid, sekkunud demokraatlike riikide valimistesse ja neid negatiivselt mõjutanud.

2.13. Seetõttu on desinformatsiooni tõkestamine üks olulisemaid rindeid laiemas võitluses, mida praegu peetakse vabaduse ja demokraatia kaitsjate ning autokraatlike poliitiliste jõudude vahel. Demokraatia võiduks on vaja otsustavaid meetmeid ja väga palju ressursse.

Võitlus desinformatsiooni vastu

2.14. Desinformatsiooniohu vastu võitlemiseks peavad demokraatlikud riigid kindlalt toetama meediapädevuse strateegiaid, mis võimaldavad elanikel, eriti noortel ja eakatel, kasutada vahendeid, et teha vahet empiirilise skeptitsismi meetodil rajaneval teabel ja vandenõuteooriatel, mis õõnestavad üldsuse usaldust.

2.15. Demokraatlikud riigid kogu maailmas seisavad silmitsi desinformatsiooni ja välissekkumisega, mis võivad destabiliseerida demokraatlikke institutsioone ja süvendada lõhesid ühiskonnas, õõnestades kodanike usaldust demokraatlike institutsioonide vastu.

2.16. Pahatahtlikud osalejad loovad sotsiaalmeedias võltsidentiteedi, mis on suunatud konkreetsete rühmade mõjutamisele (nt konkreetsed rassirühmad või teatava seksuaalse sättumusega inimesed), et tekitada sotsiaalseid lõhesid ja konflikte.

2.17. Trollid kasutavad sageli verbaalset agressiooni ja vaenukõnet ning rassistlikku või misogüünilist keelt, et tahtlikult põhjustada demokraatlikus protsessis rahutust ja polariseerumist.

2.18. Eurobaromeetri uuringus (2018) ütles 83 % vastanutest, et valeuudised kujutavad endast ohtu demokraatiale, ning nad olid eriti mures tahtliku desinformatsiooni pärast, mille eesmärk on mõjutada valimisi ja sisserändepoliitikat.

2.19. Vähemusi puudutav desinformatsioon on paljudes liikmesriikides tõsine probleem.

2.20. Palju desinformatsiooni on suunatud inimestele ja rühmadele, et tugevdada nende ideoloogilisi veendumusi. Üksikisikute internetiotsingute ajaloo ulatuslik jälgimine võimaldab desinformatsiooni levitajatel tuvastada inimeste eelistusi ja veendumusi.

2.21. Desinformatsioonikampaaniate eestvedajad võivad olla ka valitsused. Venemaa valitsus korraldas oma Ukraina-vastases sõjas desinformatsioonikampaania. Vandenõuteooriad COVID-19 pandeemia kohta ja teabega manipuleerimine Brexiti referendumil on kõik näidanud desinformatsiooni ja valepropaganda tagajärgi, mis on viinud usalduse ulatusliku vähenemiseni demokraatlike institutsioonide vastu.

2.22. USAs põhjustas 2020. aasta valimistel Donald Trumpi propageeritud desinformatsioonikampaania tõsiseid poliitilisi rahutusi, kui ta väitis, et temalt varastati valimisvõit.

2.23. Sotsiaalplatvormid ise ja erinevad reguleerivad asutused ei ole suutnud veebis levivat desinformatsiooni ja väärinfot edukalt kontrollida. Komitee teeb ettepaneku, et komisjon uuriks, kuidas seda probleemi lahendada, kaaludes ka seadusandlikke meetmeid.

3. **Üldised märkused**

3.1. Demokraatia ELis seisab silmitsi suurte probleemidega, alates kasvavast ekstremismist ja valimistesse sekkumisest kuni hübriidohtudeni.

3.2. Euroopa digitaalmeedia vaatluskeskus, mida tuleks tugevdada, toimib faktikontrollijate, akadeemiliste ringkondade ja muude seotud sidusrühmade keskusena ning on avaliku sektori asutustest, sealhulgas komisjonist sõltumatu. Selle eesmärk on parandada veebis leviva desinformatsiooni avastamist ja anda elanikele võimalus veebis levivale desinformatsioonile reageerida.

3.3. 2020. aastal käivitas EL Euroopa demokraatia tegevuskava ja 2023. aastal järgnes sellele demokraatia kaitse pakett.

3.4. Nende ettepanekute peamine eesmärk on suurendada liikmesriikide suutlikkust tegeleda valimisi ähvardavate riskide, desinformatsiooni ja küberohtudega.

3.5. Alates 2023. aasta augustist kohaldatakse väga suurtele sotsiaalmeedia platvormidele digiteenuste määrust. Alates 2024. aasta veebruarist kohaldatakse seda kõigile platvormidele. Digiteenuste määrus kaitseb tarbijaid ja nende põhiõigusi internetis, kehtestades selged ja proportsionaalsed õigusnormid. Selle eesmärk on maandada süsteemseid riske, nagu andmetega manipuleerimine või desinformatsioon.

3.6. Euroopa meediavabaduse määrus on veel üks komisjoni positiivne katse reguleerida meedia mitmekesisust ja teabevabadust ajal, mil meedia ärimudeli kriis ohustab ajakirjandust ja selle faktide kontrollimise meetodit. Euroopa Liit peab alati tagama järgmised teabevabaduse kaitse olulised aspektid: kaitsta ajakirjanike toimetusvabadust, seista nende õiguse eest pääseda ligi teabeallikatele, kaitsta nende usaldusväärsust ja kindlustada nende turvalisus.

3.7. Vaba ja sõltumatu ajakirjandus tuleks kuulutada Euroopa avalikuks hüveks, võttes arvesse selle tähtsust vaba avaliku arutelu ja individuaalsete teadlike valikute tegemise seisukohast.

3.8. Komitee arvates kujutavad kõik need ettepanekud endast positiivset arengut võitluses desinformatsiooniga. Siiski on kahtlus, kas need ettepanekud lähevad probleemi lahendamiseks piisavalt kaugele.

4. **Konkreetsed märkused**

4.1. *Avalik-õigusliku meedia*

4.1.1. ELil puudub endiselt ühine avalik arvamus, mis raamistaks ühist arutelu kõiki liikmesriike mõjutava poliitika üle. Ilma selleta on Euroopa projekt natsionalistlike eelarvamuste suhtes kaitsetu. Tugeva, ühise ja läbipaistva avaliku arutelu ülesehitamine, mis väldiks stereotüüpe, peaks olema üks meie tulevikueesmärke. Esimene samm võib olla kaaluda üleeuroopaliste mitmekeelsete teabekanalite toetamist.

4.1.2. Avalik-õiguslik meedia on väga oluline. Seda tuleb rahastada avaliku sektori vahenditest ja see peab olema valitsusest sõltumatu. See võib autoritaarsete režiimide puhul olla probleemaatiline. Samuti on vaja sõltumatut meediat, et tagada tasakaal avalikes kommentaarides ja poliitilistes küsimustes. Oma osa mängib ka traditsiooniline meedia.

4.2. *Kodanike ja kodanikuühiskonna osalemine desinformatsioonivastases võitluses*

4.2.1. Väärinfo ja desinformatsioon on eelkõige suunatud inimestele, kes tunnevad end ühiskonnast võõrandunutena. Peame looma õiglasema ja tasakaalustatuma ühiskonna, kus inimesed tunnevad end tõelise kogukonna osana, ning vähendama sotsiaalset ja majanduslikku lõhet ühiskonnas.

4.2.2. Komitee nõustub komisjoni seisukohaga, et kui tahta desiformatsioonile reageerida igakülgselt, peavad selles aktiivselt osalema ka kodanikuühiskonna organisatsioonid, sealhulgas komitee.

4.2.3. Euroopa kodanikuühiskonnale suunatud väärinfo äärmiselt negatiivse ja laastava mõju tõttu osaleb komitee järjepidevalt töös, mis on pühendatud selle mõju vastu võitlemisele. Komitee kutsub kõiki liikmesriikide majandus- ja sotsiaalnõukogusid üles samuti aktiivselt osalema oma riigis demokraatia eest ja desinformatsiooni vastu võitlemisel.

4.3. *Platvormid ja algoritmid*

4.3.1. Sotsiaalmeedia platvormid ei võta desinformatsiooni kõrvaldamiseks piisavaid meetmeid. Arvesse tuleb võtta mitmeid reguleerimisvaldkondi.

4.3.2. Sotsiaalmeediaettevõtteid tuleb kohustada postitama täpset teavet reklaami tellijate kohta. Samuti tuleks täpsemalt reguleerida suunatud reklaami.

4.3.3. Sotsiaalmeedia ja platvormid peaksid saama oma kasutajatelt andmete kogumiseks teadliku nõusoleku. Ametiasutused peaksid pidama isikuandmete kogumist sotsiaalmeedias ja digiplatvormidel ilma kasutajate teadliku nõusolekuta õiguslikuks probleemiks. Digiettevõtted peaksid avalikustama nimekirja kõigist sotsiaalmeedia ja platvormide kaudu kogutud kasutajaandmete liikidest.

4.3.4. Elanikel peaks samuti olema võimalik algoritmi funktsioonidega nõustuda või mitte. Ettevõtete intellektuaalomandi õiguste ja elanike põhiõiguste tasakaalustamiseks peaksid kõik platvormid võimaldama oma kasutajatele erinevaid algoritmilisi võimalusi. Sotsiaalsetes huvides tegutsevatel asutustel peaks olema lubatud pakkuda neile platvormidele alternatiivseid algoritmilahendusi, mis võimaldaksid teistsugust mudelit teabevoogude ja andmete kogumise korraldamiseks.

4.3.5. Välisriigi päritolu robotite ja isikutena esinevate robotite tuvastamine peaks olema õiguslik nõue. Libakontode ja võltsidentiteetide eemaldamine on väga oluline.

4.3.6. Anonüümsed veebikontod ei tohiks olla lubatud, välja arvatud juhul, kui on tagatud põhiõigused, nagu eraelu ja isikuandmete kaitse Euroopa Kohtu otsuse kohase Euroopa Liidu õiguse tõlgenduse kohaselt.

4.3.7. Digiplatvormide kasutajatel peaks olema õigus kasutada anonüümseid profiile üksnes kehtivate õigusaktidega, näiteks rikkumisest teatajate direktiiviga ette nähtud juhtudel.

4.3.8. Läbipaistvusmeetmena tuleks kaaluda veebipõhist sisselogimissüsteemi juurdepääsuks kogu internetile või osale sellest. Ainult tuvastatud inimestel peaks olema juurdepääs sotsiaalmeedia kontodele.

4.3.9. Iga platvorm peaks tagama turvalised ja läbipaistvad sisselogimiseeskirjad, et igal isikul, organisatsioonil ja institutsioonil oleks ainult üks profiil.

4.4. *Hübriidohud*

4.4.1. Hübriidohud muutuvad üha keerukamaks ja raskemini äratuntavaks, kuna need põhinevad eri liiki vahenditel ja korralduslikel lähenemisviisidel.

4.4.2. ELi hübriidohtude ühisüksuse (mis loodi 2016. aastal Euroopa välisteenistuses) kohaselt kujutavad Venemaalt pärinevad hübriidohud endast suurimat ohtu, sest need on süstemaatilised, hästi rahastatud ja teiste riikidega võrreldes erinevas mastaabis.

4.4.3. 2022. aasta märtsis ELi vastu võetud strateegilises kompassis on esitatud tegevuskava ELi julgeoleku- ja kaitsepoliitika tugevdamiseks 2030. aastaks. Üks selle aspekte on välisriigist lähtuva infoga manipuleerimise ja sekkumise ohtude vastu võitlemise vahendite väljatöötamine.

4.5. *Desinformatsioonivastase võitluse tõhusus*

4.5.1. Desinformatsiooni vastu võitlemine on demokraatia, õigusriigi ja valimisvabaduse jaoks hädavajalik.

4.5.2. Avalike ja erahuvide vahel on siiski erinevusi. Mõlemad on selles võitluses väga olulised. Kuid erahuvid ei tohi olla avalikust huvist olulisemad.

4.5.3. Kõik desinformatsiooni vastu võitlemise tehnoloogilised vahendid on veebiteenuseid ja sotsiaalmeediat pakkuvates ettevõtetes juba kättesaadavad.

4.5.4. Komitee teeb komisjonile ja liikmesriikidele ettepaneku töötada välja sidus strateegia väljendusvabaduse ja õigusriigi põhimõtte kaitsmiseks ning määrata ressursid ja tõhusad lähenemisviisid probleemi eri mõõtmete käsitlemiseks.

4.5.5. Desinformatsiooni, hübriidohtude ja küberturvalisuse vallas on nende kõigi jaoks konkreetsed protokollid, kaitsemeetmed ja vahendid. Tõhusa tulemuse saavutamiseks on ELis siiski vaja üksikasjalikku strateegiat.

4.5.6. Soomes on kriitilise mõtlemise edendamise vahendid haridussüsteemi lahutamatu osa alates lasteaiast kuni ülikooli lõpetajateni. See valmistab noori ette kõigist allikatest pärineva desinformatsiooni vastu võitlemiseks. Sellist süsteemi tuleks kohaldada kogu ELis.

Brüssel, 24. aprill 2024

President
Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee
Oliver RÖPKE